

מדינת ישראל
המשרד להגנת הסביבה
מחוז דרום

נספח הנחיות סביבתיות לבניית דירי צאן- אום בטין

א. הגדרות:

- "בוצה" : השוקעים והצפים שמקורם מפריד מוצקים, או מתקן טיפול בזבל.
 "זבל יבש" : הפרשות הצאן, בצורתן הטבעית, או בערבוב עם חומרי רפד, חומרי מזון כפי שמצטברות במצב צבירה מוצק בסככות וחצרות השיכון.
 "חצר לקיץ" : חצר לאחזקת צאן רק בחודשי הקיץ ולרבות מתחילת אפריל (1.4) ועד תחילת אוקטובר (1.10) מכל שנה.
 "מפריד מוצקים" : מתקן המשמש להקטנת ריכוז המזהמים בשפכים ולרבות ריכוז המוצקים בהם ע"י תהליך השיקוע.
 "סטטי" : מקום המשמש לגידול צאן (כבשים ועזים) ושכולל את המרכיבים הבאים או את חלקים:
 "דיר" : 1. סככות מקורות לאחזקת צאן.
 2. חצרות קיץ לאחזקת צאן.

ב. מיקום הדיר

- הדיר ימוקם בהתאם למרחקים וההנחיות הבאות:
 1. מרחק מקידוחים: הדיר לא יוצב בתחום רדיוס מגן של קידוחים ובארות ובהתאם לתקנות בריאות העם (תנאים תברואיים לקידוח מי שתייה)(תיקון), התשנ"ו – 1996, תקנת משנה 6 ב' ו-ג' (אישור מטעם משרד הבריאות).
 2. מרחק מתעלות ניקוז: בהתאם להוראות התכנית.
 3. מרחק מנחלים: בהתאם להוראות התכנית.
 4. מרחק מבתי מגורים: המרחק יקבע כך שלא יגרמו מפגעי ריח וזיהום אויר לאזור המגורים ומבני הציבור.

ג. הנחות בסיס לתכנון

- הנחת הבסיס לתכנון היא שממשק הגידול הנו **יבש** ומתבסס על **גידול ברפד עמוק**, אשר משמעותו:
 1. בדירי צאן לבשר, אין מקורות שפכים מכל מכלול הדיר.

ד. שטח שיכון הצאן

1. שטח שיכון הצאן יהיה מקורה (סככות) למעט חצרות לקיץ:
 • שטח הסככה יתוכנן לפי 4 מ"ר/ראש הכולל אם, ולדות ואבוס ועד 6 מ"ר/ראש בהתאם להמלצת מדריך הצאן של משרד החקלאות.
 • גובה הסככות יהיה לפחות 4.5 מטר בצד הנמוך ועד 7 מטר בצד הגבוה עם שיפוע גג מעל 15% (ראה ציון מס' 1).
 • במידת האפשר ייבנו הסככות כך שהכיוון האורכי של הסככה יהיה בניצב לכיוון הרוח השולטת באזור.
 • בשני הצדדים האורכיים של הסככה ייבנו חגורות בטון בגובה של לפחות 25 ס"מ מפני שטח השיכון, באופן שתמנע גלישת זבל ותשטיפים משטח זה החוצה.
 • בצדדים הרוחביים של הסככות ייבנו תלוליות (גבשושית) מבטון בגובה של 20 ס"מ (במרכז), על מנת לאפשר כניסת ציוד מכני.
 • בסככה מסוג אבוס אמצעי, הגג יגלוש ב-1 מ' לפחות מגבול חגורות הבטון על מנת לצמצם חדירת מי גשם אל תוך שטח השיכון, ובצד חדירת הגשם יותקן וילון לצמצום חדירת מי גשם.
 • בסככה מסוג אבוס חיצוני, הגג יגלוש מעבר לקו החיצוני של האבוס כך שתהיה הצללה מפני השמש וחסימה מפני חדירת גשם.
 • שטח הרביצה יהיה ממצעים מהודקים הבנויים משתי שכבות. השכבה התחתונה תהיה ע"י הידוק הקרקע המקומית בעובי של 20 ס"מ או שכבה של חרסית בעובי של 20 ס"מ. השכבה העליונה תהיה שכבה של פסולת סיד בעובי של 20 ס"מ.
 • מומלץ בניית מדרג בטון ברוחב של 1 מטר לאורך האבוס.
 2. חצרות לקיץ:

מדינת ישראל המשרד להגנת הסביבה מחוז דרום

- בניית חצר קיץ אינה חובה במכלול הדיר, וחייבת אישור מהגורמים המוסמכים למניעת זיהום סביבתי.
- אך במידה והיא תתוכנן היא תבנה לפי ההנחיות הבאות:
 - רצפת החצר תהיה ממצעים מהודקים הבנויים משתי שכבות. השכבה התחתונה תהיה חרסית מהודקת בעובי של 20 ס"מ, והשכבה העליונה תהיה שכבה של פסולת סיד בעובי של 20 ס"מ.
 - יתוכננו שערים בין הסככה לחצר הקיצית על מנת לאפשר סגירתה בחורף.
 - לאורך החצר הקיצית ייבנו חגורות בטון בגובה של 25 ס"מ לפחות.

ה. הצמדת מבנים

1. במידה וכיוון הצבת סככת הגידול הוא בניצב לכיוון הרוח השולטת (בדרך כלל צפון-דרום), מרכז החליבה (בצאן לחלב) או מבנה המשרדים (בצאן לבשר) לא ימוקמו ממערב לסככת הגידול. בכל מקרה הם ייבנו במרחק של כ-10 מטר ממרכז החליבה או המשרדים.
2. אם ובמידה כיוון הצבת סככת הגידול הוא בכיוון מערב-מזרח (מקביל לכיוון הרוח השולטת), מכון החליבה/משרדים ימוקמו לא ממערב לסככת הגידול ובמרחק מקסימלי של 10 מטר ממנה.
3. המתבן ו/או מרכז המזון ימוקמו במרחק מקסימלי של 25 מטר מסככת הדיר בהיעדר הנחיה אחרת מרשות הכבאות.
4. מומלץ לתכנן את סככת הגידול הנדרשת כסככה אחת ברצף, כאמור, כאשר הציר האורכי יהיה ניצב לכיוון הרוח השולטת (ככל האפשר). במידה ותנאי השטח (אורך/רוחב חלקה, טופוגרפיה וכד') אינם מאפשרים בניית סככה אחת ברצף, המרחק בין הסככות על הציר האורכי יהיה 5 מטר, והמרחק בין הסככות על הציר הרוחבי (המרחב הניצב לציר האורכי) יהיה 20 מטר.
5. במידה וציר אורך הסככה מקביל לכיוון הרוח השולטת, המרחק בין הסככות על הציר הרוחבי (המרחק הניצב לציר האורכי) יהיה 10 מטר.

ו. ניקוז, מים ושפכים

1. הדיר יהיה מוגן מפני כניסה של נגר עילי לתוכו באמצעות סוללה או תעלה שתמוקם במעלה הדיר ושתפנה את מי הנגר העילי לעבר מערכת הניקוז הטבעית בלא שיבואו במגע עם זבל.
2. נגר עילי מכל הגגות בשטח האתר, כולל גגות מרכז המזון ואחזון זבל (במידה ויש), יופנה באמצעות מזחלות ומרזבים אל מחוץ לשטח הדיר, לעבר מערכת הניקוז הטבעית, ובאופן שלא יבוא במגע עם זבל או עם מרכיבי מזון.
3. חצר הקיץ תנוקז למערכת הניקוז הטבעית לאחר ניקוי יסודי ולפני עונת הגשמים.
4. שפכים סניטריים ינוקזו ישירות אל קו הביוב הסמוך ביותר ובאישור הרשות המקומית. בהיעדר מערכת ביוב סמוכה, ייבנה בור אטום מבטון/פלסטיק לאיגום השפכים. נפח הבור יהיה בהתאם למספר העובדים ולתדירות פינוי אבל לא יפחת מ-5 מ"ק. השפכים מבור האיגום יסולקו למערכת הביוב הסמוכה ע"י ביובית ובאישור הרשות המקומית.
5. מערכת הובלת השפכים תהיה אטומה לחלוטת ובמובלים סגורים (צנרת אטומה).
6. שפכי מכון החליבה, חצר ההמתנה (במידה ושוטפים את החצר) ומדור המינקת ינוקזו אל מפריד מוצקים סטטי.
7. גודל מפריד המוצקים הסטטי ייקבע בהתאם למספר הראשים בדיר ולממשק השטיפה במכון ובחצר ההמתנה, אבל לא יפחת ממפריד בנפח אפקטיבי של 6 מ"ק.
8. הנוזלים המסוננים לאחר מפריד המוצקים ינוקזו אל קו הביוב הסמוך ביותר ובאישור הרשות המקומית. בהיעדר מערכת ביוב סמוכה, ייבנה בור אטום מבטון/פלסטיק לאיגום השפכים. נפח הבור יהיה בהתאם למספר הראשים ולממשק השטיפה במכון ולתדירויות הפינוי, אבל לא יפחת מ-10 מ"ק. השפכים מבור האיגום יסולקו למערכת הביוב הסמוכה ע"י ביובית ובאישור הרשות המקומית.

ז. פסולת מוצקה

1. זבל מסככת הרביצה יסולק אל אחת או יותר מהיעדים הבאים:
 - פינוי לאתר עיבוד/מיחזור פסולת אורגנית המאושר ע"י המשרד לאיכות הסביבה. במקרה זה, ניתן לפנות את הזבל בכל ימות השנה. יש להראות הסכם חתום.

מדינת ישראל המשרד להגנת הסביבה מחוז דרום

- פיזור והצנעה בשדות חקלאיים, בכפוף לאישור ובתנאי המשרד לאיכות הסביבה. במקרה זה, ניתן לפנות את הזבל משטח הרביצה רק בחודשי הקיץ ובתנאי עיבוד מינימליים (לפי תנאים נוספים שיינתנו בתנאים לרשיון העסק).
- במידה ומפנים את הזבל גם בחורף, יש צורך בהקמת משטח לאחסון זבל. משטח האחסון יתוכנן לפי ההנחיות הבאות:
 - כולו יהיה מקורה.
 - רצפתו מבוטנת.
 - ייבנו מסביב לסככה (בצורה של האות "ח") קירות בטון בגובה מינימלי של 1 מטר.
 - שטח הסככה יתוכנן לפי נפח אחזון של 0.5 מ"ק/ראש.
 - בצד הפתוח של הסככה (מעבר ציוד מכני) תתוכנן גבשושית בגובה מינימלי של 25 ס"מ.
 - רצפת המשטח תתוכנן עם שיפוע מינימלי (לכיוון פנים) של 2% ולא יעלה על 8%.
 - הגג יגלוש כ-1 מטר מקירות הבטון.
- 2. בעלת העסק יתקין סוגי מתקנים לאצירת אשפה ואריזות פלסטיק בהתאם לכמות הנאגרת בדיר ובהתאם להנחיות הרשות המקומית.
- 3. פינוי הזבל הנוצר בעסק יבוצע אל אחד או יותר מהיעדים הבאים:
 - ליישום כדשן או כמטייב קרקע, בשדות חקלאיים מעובדים לאחר טיפול מוקדם בזבל לרבות, בשיטות: קילטור זבל, קומפוסטציה, טיפול אנארובי.
 - למתקן לטיפול בזבל בעלי חיים, מורשה על פי כל דין;
 - לאתר סילוק פסולת מורשה על פי כל דין.

ח. פגרים

1. פגרי צאן ניתן לסלק באחת מהשיטות הבאות:
 - הטמנה באתר פסולת מאושר.
 - שריפה במשרפה מאושרת ע"י המשרד לאיכות הסביבה.
2. בכל אחת מהשיטות נדרש מתקן אחסון זמני עד פינוי הפגר ליעד הסילוק. יש לתכנן מתקן אצירת פגרים לפי המפרט להלן:
 - המתקן יהיה מפלסטיק או מבטון אטום לחלחול.
 - המתקן יהיה בעל מכסה אטום ואטים.
 - נפחו המינימלי יהיה 1 מ"ק בהתאם לגודל העדר.
 - סמוך למתקן יונח מיכל אטום ומכוסה לאחסון סיד לא-כבוי (לצורך כיסוי הפגר).

ט. חומרים מסוכנים

חומרי הדברה, חומרי ניקוי וחיטוי, כהגדרתם בחוק החומרים המסוכנים התשנ"ג-1993 ותקנות החומרים המסוכנים (סיווג ופטור), התשנ"ו-1996, יאוחסנו בחדר אחסון סגור. החדר ישולט בשלט שעליו ירשם "חומרי הדברה" וקוד חרום 2WE.

י. נוף וטבע

1. גידור: תותר גדר רשת בלבד.
2. צבע גג: במקומות עם רגישות נופית גבוהה, צבע הגג יתוכנן בהתאם לסביבת האתר, תוך שימת דגש על החזרת קרינת השמש.
3. נטיעת עצים: באזורים רגישים נופית יתוכנן נטיעת עצים בהתאם לסביבת האתר, אך בצורה שלא תחסום את תנועת הרוח.

